

**КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ ЗА ЧЕРНО
МОРЕ /КСЧМ/**

**CONSILIUL CONSULTATIV PENTRU
MAREA NEAGRA**

Сдружение, вписано в РЮЛНЦ
на Р България
ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
гр. Варна, ул.“Охрид“ N 24-26, ет.1
office@blsaceu.eu

Asociatie, inregistrata in Registrul
persoanelor juridice fara scop patrimonial
al R Bulgaria, CUI 176964109
Sediu si adresa de conducere:
Mun. Varna, str. “Ohrid” N 24-26, etaj 1
office@blsaceu.eu

No.35/31.08.2023

На вниманието на:

Генерална дирекция Морско дело и рибарство (DG MARE) на ЕК

Министерство на земеделието, Република България

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури, Бургас, България

Министерство на околната среда и водите, България

Министерство на земеделието и развитие на селските райони, Румъния

Министерство на околната среда, водите и горите, Румъния

Национална агенция за рибарство и аквакултури, Румъния

Уважаеми госпожи и господи,

След консултациите, проведени в рамките на работна група на Консултативния съвет за Черно море беше формулирана следната препоръка, свързана с предизвикателствата в научните изследвания и иновациите в Черно море.

Отново заявяваме готовността си за допълнителни консултации или участие в прилагането на посочените по-долу препоръки.

С уважение,
Даниел Бухай
Председател на КСЧМ¹

¹ КСЧМ, Консултативният съвет за Черно море е юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза, създадено на 20.07.2015 г. в съответствие с разпоредбите на Закона за юридическите лица с нестопанска

Препоръка, свързана с предизвикателствата в научните изследвания и иновациите в аквакултурата в Черно море (Румъния и България) .

Обща информация

Морската аквакултура започва да се развива сравнително скоро в Румъния и България и все още се сблъсква с много трудности от законодателна, научна и технологична гледна точка. Въпреки това, има силно желание за регионално развитие в перспектива и за двете страни.

В конкретния случай на Черно море, където свръхексплоатацията все още се счита за проблем, повечето от крайбрежните държави не споделят едни и същи стандарти, директиви и законодателство, оставяйки по-голям натиск върху двете държави, които са държави-членки и представляват само 3,4% от общите разтоварвания² в региона. В такъв случай, когато традиционният улов е в опасност и се припокрива с неотдавнашната агресия на Русия срещу Украйна, крайбрежната аквакултура може да представлява решение, носещо различни екологични, социални и икономически ползи. Необходима е по-голяма и навременна подкрепа, за да се преодолеят предизвикателствата, които както исторически, така и напоследък възпрепятстват развитието на аквакултурата. Например, един от проблемите, които възпрепятстваха както добива, така и култивирането на двучерупчести от естествената среда, беше липсата на микробиологична класификация на водите на Черно море, както се изисква от Регламент (ЕО) №. 627/2019 (предишен 854/2004).

В момента микробиологичното изследване е завършено само за Румъния и всичките 3 зони на производство и преместване на живи двучерупчести мекотели в румънския сектор на Черно море (Chituc - Perișor, Baia Mamaia и Agigea - Mangalia) са класифицирани в клас А, което дава огромни възможности за отглеждане на аквакултури от двучерупчести по нашето крайбрежие.

В България не е извършена класификация на морските зони за добив/улов на двучерупчести от дивата природа. Класифицирани са само фермите, които са малки зони от акваторията и имат трайна маркировка и GPS координати. Те са стационарни. В България е развита само аквакултурата на двучерупчести и то предимно от вида Черни черноморски миди (*Mytilus galloprovincialis*). Правени са опити за развъждане на риба в садки и за ферма за кафяво водорасло, но с по-стари технологии и опитите не са с добри резултати. Трябва да се има предвид спецификата на Черно море, която се изразява в резки температурни промени през различните сезони, както и морските течения,

цел, Делегиран регламент (ЕС) 2017/1575 на Комисията от 23 юни 2017 г. за изменение на Делегиран регламент (ЕС) 2015/242 за определяне на подробни правила относно функционирането на консултативните съвети в рамките на общата политика в областта на рибарството.

² FAO, 2022. Състоянието на риболова в Средиземно и Черно море 2022. Генерална комисия по рибарство в Средиземно море. Рим.

цъфтежа на планктон, еутрофикацията на крайбрежните води и голямата урбанизация на районите край брега /курорти, населени места, индустрия и др./

И Румъния, и България идентифицираха допълнителни предизвикателства, свързани с развитието на аквакултурата в Черно море:

- Липса на опит и доказани нива на технологична готовност в областта на аквакултурите, технологиите и отглеждането на видове.

- Лошият правен контекст добавя бюрократична тежест за инвеститорите и частните компании.

- Високи такси за използване на вода, като се има предвид, че морската аквакултура в района все още е високорисков бизнес.

- Липса на инвестиционни средства или трудности за получаването им, предназначени за морска аквакултура.

- Спорадичен трансфер между научния и частния сектор, без примери за отделяне или стартиране на предприятия в областта на аквакултурите.

- Ограничен брой видове, изследвани за аквакултури, с изключение изцяло на водораслите.

Препоръки

Тази препоръка на Консултативния съвет за Черно море е пряко свързана с 2 предишни препоръки, издадени в миналото:

- Препоръка относно развитието на рибарството и морската аквакултура в пандемични и военни години, № 032/25.07.2023 г.
- Препоръка относно развитието на аквакултурата в Черно море, № 048/9.08.2022 г.

Следователно, подкрепяйки тези два ключови документа, тази препоръка добавя следното, специално посветено на научните изследвания и иновациите в аквакултурата:

1. Към ДЧ³ да ускорят законодателните промени и да улеснят бюрократично създаването на ферми за аквакултури и дейности в Черно море.
2. Към ЕК⁴ да подкрепи технологичния трансфер от Западна Европа към Черно море, чрез туининг финансирани проекти, които изграждат високи постижения, специални събития за технологичен трансфер, които увеличават партньорствата и нетуъркинга. Специализирани действия и събития в рамките на Общата морска програма за Черно море, Blue Invest, Механизма за подпомагане на аквакултурите и EU4Algae се насърчават да включват заинтересовани страни от Черно море, които се интересуват от аквакултурата.

³ ДЧ – Държава членка

⁴ ЕК – Европейска Комисия

3. Към държавите-членки и ЕК да подкрепят инициативи за научни изследвания и иновации, свързани с аквакултурата, и да улеснят свободния достъп до резултатите.
4. Към държавите-членки да създадат съвместен панаир за технологични решения за морска аквакултура, който може да стимулира участието на частния сектор и нетуъркингa.